

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2538 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2538 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร และด้านการดำเนินการสอนตามหลักสูตร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ประชากร
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษาในด้านต่างๆ
2. ศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2538 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร จุดมุ่งหมายรายวิชา คำอธิบายรายวิชา และเนื้อหาวิชา
3. ศึกษาเอกสาร ตำราต่างๆเกี่ยวกับวิธีการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2538 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ประชากร

เนื่องจากหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2538 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีวิทยาเขตที่เปิดสอนตามหลักสูตรนี้ 26 วิทยาเขต ผู้วิจัยจึง

ใช้ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยในทุกวิทยาเขต โดยมีการระบุประชากร ดังนี้

1. ให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าคณะวิชาศึกษาทั่วไป ในทุกวิทยาเขต วิทยาเขตละ 1 คน จำนวน 26 คน และหัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทยทุกวิทยาเขต วิทยาเขตละ 1 คน จำนวน 26 คน เป็นประชากรในส่วนของผู้บริหาร รวม 52 คน

2. ให้อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพฉบับปรับปรุง พ.ศ.2538 ทุกคนในทุกวิทยาเขตที่เปิดสอนหลักสูตรนี้ เป็นประชากรในส่วนของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งมีจำนวน 73 คน

รวมประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัย 125 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ประเภท คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

1. การสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยมีวิธีการสร้างดังนี้

1.1 สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2538 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน มีข้อคำถามเกี่ยวกับ

1.1 การศึกษารายละเอียดของหลักสูตร จำนวน 3 ข้อ

1.2 การวางแผนการใช้หลักสูตร จำนวน 3 ข้อ

2. ด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

มีข้อคำถามเกี่ยวกับ

2.1 การเตรียมบุคลากรและการจัดอาจารย์เข้าสอน

จำนวน 4 ข้อ

2.2 การจัดตารางสอน จำนวน 2 ข้อ

2.3 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน จำนวน 3 ข้อ

2.4 การจัดสถานที่ในการสอนและฝึกปฏิบัติ จำนวน 3 ข้อ

2.5 การนิเทศการสอน จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ปัญหาด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน มีข้อคำถามเกี่ยวกับ
 - 1.1 ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษารายละเอียดของหลักสูตร
จำนวน 4 ข้อ
 - 1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการใช้หลักสูตร จำนวน 2 ข้อ
 2. ปัญหาด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร มีข้อคำถามเกี่ยวกับ
 - 2.1 ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากร และการจัดอาจารย์
เข้าสอน จำนวน 4 ข้อ
 - 2.2 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดตารางสอน จำนวน 2 ข้อ
 - 2.3 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน
จำนวน 2 ข้อ
 - 2.4 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดสถานที่ในการสอนและฝึกปฏิบัติ
จำนวน 2 ข้อ
 - 2.5 ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศการสอน จำนวน 2 ข้อ
- 1.2 นำแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอ
คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม
 - 1.3 นำแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (ดังรายนามในภาคผนวก ก)
เพื่อตรวจพิจารณาความเหมาะสม ครอบคลุมของข้อคำถาม และความชัดเจนของภาษา
พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ก่อนนำไปทดลองใช้
 - 1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดังรายละเอียดในภาคผนวก จ.) และผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
แล้ว ไปทดลองใช้กับผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและหัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย
ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ที่ไม่ใช่ประชากร จำนวน 2 คน ซึ่งไม่พบปัญหา
แต่อย่างใด กล่าวคือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและหัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทยมีความ
เข้าใจข้อคำถามได้ตรงตามที่ต้องการ
 - 1.5 นำแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารฉบับที่ผ่านการทดลองใช้ ไปเก็บรวบรวมข้อมูล
กับประชากร
2. การสร้างแบบสอบถามอาจารย์ผู้สอน ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีวิธีการสร้างดังนี้
 - 2.1 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2538 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และให้เติมข้อความ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ชนิด 4 อันดับ คือ ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติน้อย และปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่มีการปฏิบัติ โดยให้คะแนนเป็น 4,3,2,1 ตามระดับของการปฏิบัติจากมากไปน้อย และสภาพการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยครอบคลุมด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน มีข้อคำถามเกี่ยวกับ
 - 1.1 การศึกษารายละเอียดของหลักสูตร จำนวน 5 ข้อ
 - 1.2 การวางแผนการใช้หลักสูตร จำนวน 5 ข้อ
 - 1.3 การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านการดำเนินการสอนตามหลักสูตร มีข้อคำถามเกี่ยวกับ
 - 2.1 การวางแผนการสอน จำนวน 9 ข้อ
 - 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 4 ข้อ
 - 2.3 การใช้สื่อการสอน จำนวน 15 ข้อ
 - 2.4 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 16 ข้อ
 - 2.5 การวัดและประเมินผล จำนวน 14 ข้อ

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ชนิด 4 อันดับ คือ มีปัญหามากที่สุด มีปัญหามาก มีปัญหาน้อย และมีปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหา โดยให้คะแนนเป็น 4,3,2,1 ตามระดับของปัญหาจากมากไปน้อย และปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยครอบคลุมด้านต่างๆ ดังนี้

1. ปัญหาด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน มีข้อคำถามเกี่ยวกับ
 - 1.1 ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษารายละเอียดของหลักสูตร จำนวน 27 ข้อ
 - 1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการใช้หลักสูตร จำนวน 6 ข้อ
 - 1.3 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร จำนวน 5 ข้อ
2. ปัญหาด้านการดำเนินการสอนตามหลักสูตร มีข้อคำถามเกี่ยวกับ
 - 2.1 การวางแผนการสอน จำนวน 7 ข้อ
 - 2.2 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 6 ข้อ

2.3 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน จำนวน 17 ข้อ

2.4 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

จำนวน 19 ข้อ

2.5 ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล จำนวน 13 ข้อ

2.2 นำแบบสอบถามอาจารย์ผู้สอนมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

2.3 นำแบบสอบถามอาจารย์ผู้สอนที่ได้ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (ดังรายนามใน ภาคผนวก ก) เพื่อตรวจพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม ความครอบคลุมของข้อคำถาม และ ความชัดเจนของภาษา พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ก่อนนำไป ทดลองใช้

2.4 นำแบบสอบถามอาจารย์ผู้สอนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของ ผู้ทรงคุณวุฒิ (ดังรายละเอียดในภาคผนวก จ) และผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์แล้ว ไปทดลองใช้กับอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ใน วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ที่ไม่ใช่ประชากร จำนวน 3 คน ซึ่งไม่พบปัญหาแต่ อย่างไม่ใด กล่าวคืออาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีความเข้าใจข้อคำถามได้ตรงตามที่ต้องการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงอธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก วิทยาเขตที่เป็นประชากร ทั้ง 26 วิทยาเขต

2. นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปติดต่อกับวิทยาเขตในกรุงเทพมหานคร เพื่อ ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งนัดหมาย วัน เวลา ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารและใช้ แบบสอบถามกับอาจารย์ผู้สอน สำหรับวิทยาเขตในต่างจังหวัด ที่เป็นประชากร ผู้วิจัยโทรศัพท์ นัดหมาย วัน เวลา ในการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และเดินทางไปสัมภาษณ์ผู้บริหารด้วยตนเอง ส่วน อาจารย์ผู้สอน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ และนัดหมายวันเวลาในการเก็บรวบรวม

3. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่เป็นประชากร ครบทั้ง 26 วิทยาเขต ส่วนการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอน ผู้วิจัยส่ง แบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ จำนวน 73 ฉบับ ได้รับคืน 70 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.89

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เอส พี เอส เอส (SPSS - Statistical Package For the Social Science) ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ และผู้ตอบแบบสอบถาม มาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2538 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
3. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2538 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มาแจกแจงความถี่ หาค่ามัชฌิมเลขคณิตของประชากร (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (σ) แล้วแปลความหมายของค่ามัชฌิมเลขคณิต ถูตามเกณฑ์ ดังนี้

3.50-4.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด / มีปัญหามากที่สุด
2.50-3.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก / มีปัญหามาก
1.50-2.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย / มีปัญหาน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่มีการปฏิบัติ / มีปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ร้อยละ มีสูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

(ประคอง กรรณสูต, 2539: 66)

2. มัชฌิมเลขคณิตของประชากร มีสูตรดังนี้

$$\mu = \frac{\sum fx}{N}$$

μ แทน ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนน

f แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อคำถาม

x แทน คะแนนที่กำหนด

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ของประชากร ใช้สูตรดังนี้

$$\sigma = \sqrt{\left[\frac{\sum fx^2}{N} \right] - \left[\frac{\sum fx}{N} \right]^2}$$

σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

$\sum fx$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่

$\sum fx^2$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน

N แทน จำนวนประชากร

(ชูศรี วงศ์รัตน์, 2534: 74)

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูล ในรูปตารางประกอบความเรียง